

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.009/2023/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Nyitrai Károly Ügyvédi Iroda (Felperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Nyitrai Károly ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Felperes címel) **felperesnek** a dr. Rubi Gabriella egyéni ügyvéd (alperesi képviselő címe) által képviselt **Tündérkert Óvoda** (Alperes1 címe.) **alperessel** szemben közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 9.M.70.454/2022/24. számú ítélete ellen a felperes által 25. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében az elmaradt illetmény tekintetében helybenhagyja, a perköltség tekintetében megváltoztatja oly módon, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2006. szeptember 1. napjától állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban óvodapedagógus munkakörben. A felperes 2020. április 14. napján belépett a Szakszervezet1 Szakszervezetébe (a továbbiakban: Szakszervezet1) és ugyanazon nap

megalapították a Szakszervezet1 helyi alapszervezetét három fővel, melynek a felperes lett a választott csoportképviselője. A csoport alakuló nyilatkozatot a felperes az alperes intézményvezetője részére megküldte.

[2] Az alperes 2020. szeptember 25-én kelt és szeptember 28. napján közölt rendkívüli felmentéssel a felperes közalkalmazotti jogviszonyát azonnali hatállyal megszüntette. Ezt követően a felperes 2020. november 10. napján nyújtott álláskeresői járadék megállapítása iránti kérelmet, ettől az időponttól álláskeresőként nyilvántartásba vették és megállapították részére kilencven napra 2021. február 7. napjáig napi 5366,66 forint álláskeresői járadékot. A felperes 2021. október 1-től december 31-ig határozott időre létesült négy órás részmunkaidős munkaviszonyban dolgozott a Szakszervezet1-nél havi 83.700 forint munkabérrel adminisztrátor munkakörben, majd 2022. április 20-tól május 31. napjáig létesített részmunkaidős munkaviszonyt hivatali segéd, kézbesítő munkakörre havi bruttó 100.000 forintos munkabérrel Város1 munkavégzési hellyel. A felperes óvodapedagógusi munkakörre kizárólag Város2 óvodákban pályázott, minden esetben tájékoztatta a jövőendő munkáltatókat, hogy helyreállítási pere van folyamatban, egy alkalmat kivéve személyes egyeztetésre nem is került sor. A pályázatokra küldött válaszokban utaltak a munkáltatók arra, hogy a felperes tájékoztatása okán nem került sor az alkalmazásra.

[3] A rendkívüli felmentés ellen a felperes keresetet terjesztett elő. A Fővárosi Törvényszék 9.M.70.256/2021/35. számú ítéletével 341.525.- forint szabadságmegváltás és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a munkaviszony jogellenes megszüntetése körében a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.042/2022/9. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát.

Kereset és ellenkérelem

[4] A közbenső ítélet után folytatódó eljárásban a felperes elsődlegesen a munkaviszonya helyreállítására, 25 nap szabadsága kiadására és 2020. szeptember 29. és 2022. november 9-e közötti időszakra 6.893.167.- forint elmaradt illetmény, 320.169.- forint elmaradt cafetéria juttatás és ezen összegek után járó késedelmi kamatok megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Másodlagos kereseti kérelmében 3.469.884.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai, valamint 341.525.- forint szabadságmegváltás megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[5] Hivatkozásképpen előadta, hogy munkavállalói képviselő volt, a Szakszervezet1 szakszervezet tisztségviselője, melyről az alperes tájékoztatásra került. Ezért a helyreállítás kötelező. Az összegszerűség körében előadta, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, aktívan keresett állást, de mivel visszahelyezését kérte, amelyről tájékoztatta a munkáltatókat, sajnálatos módon sehová sem vették fel.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy nem kapott tájékoztatást a felperes szakszervezeti tisztségével kapcsolatosan. Hivatkozott arra, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, a felperes a munkaviszony megszüntetését követően óvodapedagógusként el tudott volna helyezkedni önkormányzati fenntartású intézményben a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) szerinti illetménnyel, illetve nem önkormányzati fenntartású intézményben is, ahol a bérezése ezt meghaladta volna. A felperes nem igazolta, hogy a benyújtott álláspályázatok milyen eredménnyel zárultak, nem nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy a személyes egyeztetések miért maradtak el. Országosan köztudomású tény, hogy óvodapedagógus hiány van. A felperes Város1-n élt életvitelszerűen, Város2 jogviszonyt sem akart létesíteni.

Az elsőfokú bíróság döntése

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes közalkalmazotti jogviszonyát helyreállította, egyben kötelezte az alperest 436.543.- forint elmaradt illetmény, 320.169.- forint elmaradt cafetéria juttatás és ezen összegek után járó késedelmi kamatok megfizetésére, továbbá 25 nap szabadság kiadására. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 335.790.- forint elsőfokú és 20.500.- forint másodfokú perköltséget.

[8] A határozat indokolása szerint a felperes sikerrel bizonyította, hogy munkavállalói képviselőnek minősült, ezért alaposnak találta az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelmét és közalkalmazotti jogviszonyát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 83. § (1) bekezdése alapján helyreállította.

[9] Az elmaradt munkabér és a kárenyhítési kötelezettség kapcsán az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes álláskeresői járadék iránti igényt és álláskeresőként történő nyilvántartásba vételi kérelme 2020. november 10. napjáig nem nyújtott be és ezen időpontig állást sem keresett, pályázatot sem nyújtott be. Mindezekből levonható az a következtetés, hogy a felperes 2020. október 29. és november 10. napja között jövedelemre tehetett volna szert, hiszen ellátást kaphatott volna, illetve elhelyezkedhetett volna.

[10] A felperes 2020. december 14. napján nyújtott be álláspályázatot elsőként öt Város2 munkavégzési helyre, majd ezt követően 2021. januárjában, februárjában, júniusban, 2022. februárjában ismételten nyolc álláshelyre, 2022. szeptemberében pedig hat álláshelyre. Tényként állapítható meg az is, hogy a felperes minden esetben tájékoztatta a jövőendő munkáltatókat, hogy helyreállítási pere van folyamatban, egy alkalmat kivéve személyes egyeztetésre nem is került sor. A pályázatokra küldött válaszokban utaltak a munkáltatók arra, hogy a felperes tájékoztatása okán nem került sor az alkalmazásra.

[11] A felperes 2020. október 8. napjától tartózkodási helyként jelentette be Város2 lakcímét, december 18. napjától pedig lakóhelyként. A felperes ezt követően ismételtén Város1-n lakott, de az, hogy mikortól, az nem volt megállapítható, mert a felperes a lakóhely változását nem jelentette be, illetve e körben ellentmondásos nyilatkozatokat tett: a felperes a bíróság kérdésére úgy nyilatkozott, hogy családja Város1-n élt és találkoztak is. A bíróság tanúként hallgatta meg a tanú7et, a Intézmény1 intézményvezetőjét, ahova a felperes 2020. december 14-én pályázatot nyújtott be. A tanú elmondta, hogy a felperes pályázatára még aznap e-mail-ben válaszolt, kérte a felperest, hogy személyesen egyeztessenek, a felperes azonban a felhívásra nem jelentkezett. A felperes csak 2021. február 10. vagy 11. napján hívta fel, ekkor elmondta neki, hogy szeretné felvenni, melyre a felperes előadta, hogy munkaügyi pere van folyamatban, amiben a visszahelyezését kérte, Város1-n lakik és nem áll szándékában felköltözni.

[12] Az elsőfokú bíróság mindezen magatartást úgy értékelte, hogy a felperes nem az adott helyzetben elvárható magatartást tanúsította, el tudott volna helyezkedni, az óvodapedagógus illetményt elvárhatóan megkereshette volna. A felperes 2020. december 14. napjától nem válaszolt az intézményvezetőnek, aki kifejezte a felperes foglalkoztatására irányuló szándékát. Emellett a felperes kizárólag Város2 pályázott állásokra, holott Város1i munkavégzési helyre kérte a jogviszonya helyreállítását, a lakóhelye is Város1-n volt, családja pedig a perbeli időszakban ott lakott. A felperes úgy nyilatkozott, hogy „értelemszerűen” Város1i munkavégzési helyekre nem pályázott, az egyházi intézményekben pedig azért nem, mert nem vallásos. A felperes azon előadása, hogy Város1-n elhelyezkedni nem tud, mert ahhoz az alperesen és a fenntartón keresztül vezet az út, nem foghat helyt, ez pusztán feltételezés, mivel a felperes meg sem kísérelt pályázni. A felperes egyéb magyarázatot nem adott, a bíróság által meghallgatott több Város1i óvodai intézményvezető is tanúvallomásában alátámasztotta, hogy önmagában a folyamatban lévő munkaügyi per nem kizáró ok az alkalmazáskor és a felperest alkalmazták volna. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a perbeli időszakban volt üres óvodapedagógus álláshely az intézményekben, ahol a Kjt. bértábla szerinti illetményre jogosultak az óvodapedagógusok. Így a felperes nem az Mt. 83. § (4) bekezdése szerinti magatartást tanúsította, hiszen már 2021. januárjától lehetősége lett volna elhelyezkedni a Város1i Intézmény3 és a közalkalmazotti bértábla szerinti illetményt megkeresni, amelyet az óvoda intézményvezetője tanúvallomásában alátámasztott.

[13] Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy az Mt. 83. § (4) bekezdésének alkalmazási körében a bíróság analógia útján alkalmazta a kárenyhítés körében irányadó gyakorlatot a kötelezettségek egyezősége okán. Azon előírás ugyanis, hogy az elmaradt munkabér összegének számításánál le kell vonni azt az összeget, amit a munkavállaló az adott helyzetben elvárhatóan megkereshetett volna, megegyezik a kárenyhítési kötelezettséggel. Utalt az elsőfokú bíróság az Mfv.I.10.036/2019/7. számú kúriai határozatra, mely szerint a munkavállalót terhelő kárenyhítési kötelezettség megítélésakor értékelni kell az életkorát, egészségi állapotát, családi és lakóhelyi körülményeit. A Kúria azt is kifejtette, hogy a munkavállaló abban az esetben tesz aktívan eleget a kárenyhítési kötelezettségének, amennyiben a jogellenesen megszüntetett jogviszonyában betöltött munkakörének megfelelő állást keres. Következetes az ítélkezési gyakorlat a tekintetben is, hogy a munkavállaló a

kárenyhítési kötelezettségét akkor teljesíti, ha minden tőle elvárhatót megtett a kár csökkentése érdekében. Elvárható, hogy a munkavállaló működjön együtt a munkaerőpiaci szolgáltató szervvel, azonban ez önmagában nem elég, mert az, hogy a felperes a munkaügyi központban regisztrált álláskeresőként és részére nem tudtak álláslehetőséget felajánlani, nem igazolja az aktív álláskeresőt. Ugyancsak nem igazolt a kárenyhítési kötelezettség teljesítése annak okán, hogy megállapítható, a pályázatok elküldését követően a személyes egyeztetés azért maradt el, mert a felperes tájékoztatta a leendő munkáltatót arról, hogy munkaügyi pere van folyamatban. A felperes így a lehetőségét sem adta meg, hogy a felek ezen tény ellenére jogviszonyt létesítsenek.

[14] Utalt az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatra is, mely szerint a károkozó terhére esik annak bizonyítása, hogy a kár, vagy annak egy része azért nem illeti meg a munkavállalót, mert a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Megállapította, hogy az elhelyezkedési lehetőségekre és a felperes által megkereshető munkabérre vonatkozóan az alperes konkrét tényállításokat tett és azokat bizonyította is. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes 2020. szeptember 29. és 2020. november 10., valamint 2020. december 14. és 2022. november 9. között nem az Mt. 83. § (4) bekezdése szerinti elvárható magatartást tanúsította, a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A felperes kérte ugyan az álláskeresői járadék megállapítását, azonban a jogviszonya megszüntetését követően több, mint egy hónapig álláspályázatot nem nyújtott be, holott arra lehetősége lett volna. A felperes létesített ugyan munkaviszonyt, azonban nem óvodapedagógus munkakörben és nem teljes munkaidőben, ilyen állásra Város1-n lehetősége lett volna. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes pályázataival valódi elhelyezkedési szándékát nem támasztották alá, azok kizárólag Város2 vonatkoztak, holott a jogviszonyának helyreállítását is Város1 munkavégzési helyre kérte és saját nyilatkozata szerint is Város1-n kívánt élni, családi helyzete is ezt tette volna lehetővé. A pályázatokkal összefüggésben már a szóbeli egyeztetésekre – egy álláshely kivételével – sem került sor, a felperes tanú7 intézményvezető e-mailjére is mintegy két hónappal később válaszolt. Így a felperes 2020. szeptember 29. és november 10. közötti időszakban 410.612.- forintot, 2020. december 14. napját követő időszakban pedig 6.917.934.- forint illetményt megkereshetett volna, ezért ezt az elsőfokú bíróság a követelt összegből levonta.

[15] A perköltség vonatkozásában rögzítette, hogy a per tárgyának értéke a Pp. 512. § (1)-(2) bekezdése alapján 7.213.336.- forint + 341.521.- forint, összesen 7.554.861.- forint. A felperes a szabadság kiadása, a jogviszony helyreállítása és az elmaradt cafetéria tekintetében pernyertes, az elmaradt illetmény tekintetében pervesztés, összességében a felperesi pernyertesség-pervesztesség aránya 15%-85%. Az elsőfokú bíróság a részleges pernyertességgel figyelemmel határozott a perköltség viseléséről a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján. Az elsőfokú perköltség 479.700.- forint, a másodfokú perköltség a közbenső ítélet alapján a felperes esetében 90.000.- forint, az alperes esetében 40.000.- forint, így a felperes a perköltségek különbözetének megfizetésére köteles.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[16] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság ítéletének a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeinek alkalmazása tekintetében a megváltoztatását és az alperes kötelezését a 2020. szeptember 29. és 2022. december 23. közötti időszakra 7.402.117.- forint elmaradt illetmény és kamatai megfizetésére. Ezzel egyezően a perköltség megfizetése körében is kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását oly módon, hogy a felperest mentesítse a perköltség viselése alól és kötelezze az alperest a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján 260.152.- forint perköltség megfizetésére. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását a perköltség viselés tekintetében oly módon, hogy mindegyik fél saját maga viseli a perköltségét.

[17] Hivatkozásképpen előadta, hogy az ítéleti tényállás hiányos, részben iratellenes és az ítéleti következtetések is kirívóan okszerűtlenek, az ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346.§ (5) bekezdését. Vitatott volt a perben, hogy a felperes mikor kapta meg a 2020. szeptember 28-i közalkalmazotti jogviszony megszüntetéssel összefüggő elszámoló lapokat és igazolásokat, melyeket az Mt. 80. § (2) bekezdése alapján legkésőbb öt munkanapon belül, azaz 2020. október 6-ig ki kellett adni. Az alperes a perben azt állította, hogy az elszámoló lapok és igazolások már 2020. szeptember 28-án átadásra kerültek, de ezt az állítást semmivel sem igazolta. Ezt az állítást a 23. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalán a felperesi jogi képviselő vitatta és életszerűtlennek találta. Megítélése szerint a bizonyítatlanságot az elsőfokú bíróságnak az alperes terhére kellett volna értékelnie. Ebben a körben az elsőfokú bíróság nem adott a felek részére a Pp. 237. § szerinti anyagi pervezetést és nem hívta fel a felek figyelmét arra, hogy melyik fél oldalán található a bizonyítási érdek. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes nem pályázott 2020. szeptember 29. és november 10. között és álláskereső járadék megállapítása iránti kérelmet sem terjesztett elő, melyet a felperes terhére értékelt. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása megsértette a Pp. 346. § (5) bekezdését, hiszen azt a vitatott tényt, hogy a felperes mikor vette kézhez az elszámolólapokat és igazolásokat, az ítélete indokolásában meg sem említi, és nem rögzíti, hogy ennek a vitatott ténynek miért nem tulajdonított jelentőséget.

[18] Az elsőfokú bíróság továbbá a tényállásban teljességgel figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes egy hosszú közalkalmazotti jogviszonyt követően elvesztette az állását, az egzisztenciáját és mindezt a Covid-19 világjárvány második hullámának közepén. Ha félretesszük azt a tényt, hogy nem igazolt a perben az elszámolólapok és igazolások kiadása öt munkanapon belül, ami az álláskereső járadék megállapításához feltétlenül szükséges, akkor is teljességgel életszerű, hogy egy azonnali hatállyal elbocsátott közalkalmazottnak kell egy kis idő, hogy az elhelyezkedésére tudjon koncentrálni. E körben a felperes személyes előadását az elsőfokú bíróság teljes egészében mellőzte és figyelmen kívül hagyta azt a tényt is, hogy a felperes megpróbálta a jogsértést peren kívül orvosolni, ezért kezdeményezett önkormányzati egyeztetést. A bírói gyakorlat is általában elfogadja, hogy a munkaviszony megszüntetést követően a sérelmet szenvedett munkavállaló egy kis idő múlva tesz aktív lépéseket a munkaerőpiacon. Ez az elfogadott és akceptált időtartam kb. egy hónap, ami 2020. októberében eltelt. Ebből kifolyólag jogellenes az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy 2020. szeptember 29. és november 10. között a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségnek. Másfelől ezen időszak vonatkozásában az alperes semmilyen

tényállítást nem tett arról, hogy a felperes pontosan hol és milyen munkabérrel tudott volna elhelyezkedni. Ilyen konkrét alperesi tényállítás hiányában pedig az elsőfokú bíróság jogszerűen nem hozhatott volna olyan döntést, hogy az erre az időszakra a felperes által követelt teljes elmaradt illetményt „megtérültnek” tekinti. Az is teljességgel életszerű, hogy az elbocsátott munkavállaló először álláskereső járadékot igényel és ezt követően teszi meg az első lépéseket a munkaerőpiacon. Így, ha az álláskereső járadék benyújtása iránti kérelem a jogviszony megszűnéséhez képest némi késedelmet szenved, akkor annak nem lehet jogszerű következménye úgy tekinteni, mintha az elbocsátott személy rögtön elhelyezkedhetett volna ugyanolyan jövedelmet biztosító állásban.

[19] Az elsőfokú bíróság rendkívül egyoldalúan állapította meg a tényállást a tekintetben is, hogy a felperes mikor és hol lakott és ebből következően mikor és hol kellett volna állást keresnie. A felperesi előadás ebben a körben az volt és az okiratok is azt támasztották alá, hogy a felperes úgy döntött, hogy akkor jár a legjobban, ha Város2 költözik és Város2 próbál meg állást találni. Ezt egyértelműen alátámasztja, hogy a felperes tartózkodási helyet létesített Város2 regisztrálta magát a munkaügyi központban és itt igényelt álláskereső járadékot, állandó lakcímet is létesített Város2 és itt nyújtotta be a különböző intézményekhez az álláskereső pályázatot. A felperes 2021. október 1. és december 31. között Város2 helyezkedett el részmunkaidős munkaviszony keretében, ami napi szintű munkavégzést igényelt. Az elsőfokú bíróság ehelyett tulajdonképpen tanú7 tanúvallomására alapítva abból indult ki, hogy a felperes nem is tartózkodott Város2 és nem is akart egyáltalán elhelyezkedni, holott a felperes egyértelműen vitatta a tanú nyilatkozatát és cáfolta, hogy olyat mondott volna neki, hogy Város1-n lakik. Megjegyezte, hogy egyébként semmi értelme nem lenne a fővárosban álláspályázatot beadni, majd telefonon felhívni az intézmény vezetőjét azzal, hogy Város1-n él. Sokkal életszerűbb, hogy az alkalmazására pusztán azért nem került sor, mert a felperes elmondta a folyamatban lévő munkaügyi perét és azt, hogy visszahelyezést kért. Szintén figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes visszaköltözött Város1-ra, miután a Szakszervezet1-el létesített munkaviszonya megszűnt és ott határozott időtartamú részmunkaidős munkaviszonyt létesített. Az elsőfokú bíróság megállapításától eltérően egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a teljes 2021. évben is Város2 tartózkodott és irreleváns a perben, hogy a felperes családja ebben az időszakban hol tartózkodott.

[20] Az elsőfokú bíróság kirívóan okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes részére a 2020. november 10. és 2020. december 31. közötti időszakban nem jár elmaradt illetmény, illetve csak az alperes által nem vitatott 436.543.- forint. Az alperesnek nem volt konkrét egyértelmű tényállítása, hogy a felperes az eltelt időben mikor, pontosan hol és melyik munkáltatónál pontosan mekkora összeget kereshetett volna meg. Az alperesi tényállítást nem pótolja, hogy az alperes mellékletben csatolt egy kimutatást, amely szerint a felperes a pedagógus besorolása alapján az eltelt időszakban ekkora összeget keresett volna meg. Az elsőfokú bíróság ennek a körülménynek egyáltalán nem tulajdonított jelentőséget, és iratellenesen az ítélet indokolása 11. oldal [81] bekezdésében ennek ellenkezőjét állapította meg. Azon időszak vonatkozásában, amikor a felperes álláskereső járadékot vett igénybe, illetve munkaviszonyban elhelyezkedett, semmilyen összeg levonására nem kerülhetett sor, ezen időszakban a kárenyhítési kötelezettség megsértése objektíve nem megállapítható.

[21] Érthetetlen és kirívóan okszerűtlen az elsőfokú bíróság azon megállapítása is, hogy a felperes azzal akadályozta volna az elhelyezkedését, hogy a pályázattal érintett munkáltatókat tájékoztatta a munkaügyi peréről és a visszahelyezés iránti kérelmről. A munkaviszonyban és a közalkalmazotti jogviszonyban a feleket egymással szemben tájékoztatási és együttműködési kötelezettség terheli, mely kötelezettség már a jogviszony létesítését megelőző tárgyalások során is irányadó az Mt. 6. § alapján. Ezt az elsőfokú bíróság nem róhatta volna a felperes terhére. Teljességgel életszerűtlen és okszerűtlen arra az időszakra, amíg a felperes a per adatai alapján bizonyítottan Város2 tartózkodott, Városli állaspályázat alapján a kárenyhítési kötelezettség megsértését megállapítani. Erre az időszakra a felperes teljes keresetét meg kellett volna ítélni. Ha és amennyiben a felperes a Városli visszaköltözését követően el tudott volna helyezkedni a Városli Intézmény2, akkor az is leghamarabb 2022. szeptember 1-től lett volna lehetséges, mivel a felperes a 2021. szeptember 1-től meghirdetett állaspályázatok időszakában még Város2 tartózkodott, majd egy hónappal később Város2 dolgozott. 2022. szeptember 1-től is legfeljebb határozott időre, GYES-en lévő kismama helyettesítésére vehették volna fel határozott időre, ami azt jelenti, hogy a jogviszony a távollévő személy visszatéréséig tart, a helyettesített személy visszatérése esetén az automatikusan megszűnik. Azt kijelenteni tehát, hogy ha a felperes el is helyezkedhetett volna, akkor a jogviszony biztosan folyamatosan fennáll, nem felel meg a tényeknek és a munkajogi szabályoknak. Amennyiben pedig a felperes jogviszonyának helyreállítására jogerősen sor kerül, miközben egy másik munkáltatónál határozott időtartamú közalkalmazotti jogviszonyban áll, úgy utóbbi jogviszony megszüntetésére kizárólag közös megegyezéssel lenne a felperesnek lehetősége, ami nyilvánvalóan jelentős munkajogi kockázat a felperes oldalán.

[22] Az elsőfokú ítéletben nincs olyan számszaki levezetés és koherens jogi érvelés, hogy pontosan mikor, melyik időszakban, milyen összeget kereshetett volna meg a felperes és melyik munkáltatónál. Csak összefoglalóan lehet arra következtetni, hogy az elsőfokú bíróság szerint a teljes időszakban minden kiesett jövedelme megtérült volna. Ez sérti a Pp. 346. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[23] Téves az elsőfokú bíróság által meghatározott pertárgyérték is (7.554.886.- forint). A helyes pertárgyérték a Pp. 512. § (2) bekezdés alapján 12 havi távolléti díj és 25 nap szabadság kiadása, mely utóbbi az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés a) pontja szerint 600.000.- forint, így összesen 4.096.884.- forint. Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összege így nem 479.700.- forint, csupán 260.152.- forint lehetett volna, vagyis a felperes ennek elfogadása esetén is legfeljebb 221.129.- forint megfizetésére kötelezhető. Ugyanakkor a felperest is megilletné 39.023.- forint, valamint a másodfokú perköltség összegéből is 13.500.- forint, ezen perköltségek összeszámításával az elsőfokú bíróságnak még a jogi érvelés elfogadása esetén is 202.606.- forint perköltséget kellett volna megítélni az alperes részére. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyát helyreállította, a jogviszony helyreállítása és a helyreállításhoz kapcsolódó elmaradt illetmény iránti igény összekapcsolódik, a Pp. 512. § (1) bekezdése szerint ezen két különböző kereseti követelés együttesen adja ki az egyévi távolléti díjat mint pertárgyértéket. Mivel a jogviszony helyreállítása legalább annyira fontos, mint az elmaradt illetmény megítélése, így jogszabálysértően járt el az elsőfokú bíróság, amikor kizárólag az utóbbinak tulajdonított jelentőséget, az előbbit pedig a pertárgyérték és a perköltség

összegének szempontjából nem létezőnek tekintette. Az elsőfokú bíróságnak legfeljebb 50-50%-os mértékű pernyertesség pervesztesség megállapítására lett volna lehetősége.

[24] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helytálló ténybeli és jogi indokai alapján. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság minden részletre kiterjedő széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, a felperes fellebbezésében foglaltak nem helytállóak. Az alperes a felperes részére a 2020. szeptember 28-i közalkalmazotti jogviszony megszüntetésével összefüggő dokumentumokat aznap átadta, melynek igazolására a fellebbezési ellenkérelméhez csatolta az átadás-átvételi jegyzőkönyvet, amelyet a felperes alá is írt. Előadta, hogy ezen jegyzőkönyv azért nem került csatolásra, mert arra a felperes az utolsó tárgyaláson hivatkozott, és bár az alperes előadta, hogy a megszüntetéssel ezen dokumentumokat átadta, azt a felperes továbbra is vitatta és erre a fellebbezésében is hivatkozik.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[25] A fellebbezés – az alábbiak szerint – az elmaradt illetmény tekintetében megalapozatlan, a perköltség tekintetében részben alapos.

[26] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint eljárva felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta, így nem érintette a fellebbezéssel nem támadott jogviszony helyreállítására, megítélt elmaradt illetményre és cafeteriaira vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést. A fellebbezés tárgya az elutasított illetményre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés volt.

[27] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az alapján helyesen állapította meg a tényállást és az elmaradt illetmény tekintetében a megfelelő jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával, a bizonyítók okszerű mérlegelésével hozott ítélete is érdemben helyes, ezért azt a másodfokú bíróság – az indokolás kiegészítésével – a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A perköltségre vonatkozó rendelkezés tekintetében a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontot foglalt állt a pertárgyérték és a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározása során, ezért ugyanezen jogszabályi rendelkezés alapján az elsőfokú ítéletet megváltoztatta.

[28] A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott a Pp. 346.§ (5) bekezdésének megsértésére. Az elsőfokú bíróság ítéletét a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően megindokolta, számot adott arról, hogy megállapításait mely bizonyítékokra alapította, így ítélete nem sértette a felperes fellebbezési kérelmében felhívott Pp. 346. § (5) bekezdését. A bíróságoknak a határozatokat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelyek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Az eljáró bíróság rögzítette a tényállást, az abból figyelembe vett körülményeket és a levont

következtetésről is megfelelően számot adott, meghatározta továbbá, hogy a felperes milyen időszakban mulasztotta el a kárenyhítési kötelezettségét. A következetesen érvényesülő bírói gyakorlat szerint önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet (Mfv.II.10.169/2017/5.).

[29] A Kjt. 2.§ (3) bekezdése szerint a közalkalmazotti jogviszonyra a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Kjt. 2.§ (3) bekezdése, 38.§ (1) és (5) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 86.§ (3)-(4) bekezdései szerint meg kell téríteni a munkavállaló elmaradt munkabérét, egyéb járandóságát és ezt meghaladó kárát. Elmaradt munkabérként a munkavállaló távolléti díját kell figyelembe venni. Az elmaradt munkabér és egyéb járandóság összegének számításánál le kell vonni, amit a munkavállaló megkeresett, vagy az adott helyzetben elvárhatóan megkereshetett volna, továbbá a munkaviszony megszüntetésekor kifizetett végkielégítést.

[30] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy az alperes nyilatkozatai hiányosak voltak a kárenyhítés körében. A Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.042/2022/9. számú végzésében utasítást adott a kárenyhítési kötelezettség tekintetében szükséges anyagi pervezetésre. Az elsőfokú bíróság ezen utasításnak eleget tett: több alkalommal is anyagi pervezetést adott a kárenyhítés körében, így a 9.M.70.454/2022/6. számú végzésben, a 13. és a 16. sorszámú jegyzőkönyvekben, melyekben konkrét nyilatkozattételre hívta fel az alperest. A 16. sorszámú jegyzőkönyvben továbbá részletesen tájékoztatta a feleket a bizonyítási érdekről is. Az alperest 2022. augusztus 22-i beadványában – az ahhoz csatolt mellékletre utalással - egyértelműen megjelölte a felperes által a peresített időszakra megkereshető illetményt, melyet a felperes a 9.M.70.454/2022/8. számú végzésben foglalt felhívás ellenére nem vitatott. Megjegyzendő, hogy a felperes fellebbezésében azt sem vitatta, hogy köztudomású az országos szintű óvoda pedagógus hiány. Az alperes 2022. augusztus 31-i beadványában ugyancsak megerősítette azon állítását, hogy a felperes óvodapedagógusként el tudott volna helyezkedni önkormányzati fenntartású intézményben a Kjt. szerinti bérezéssel, nem önkormányzati fenntartású intézményben pedig ezt meghaladó bérezéssel. Az alperes ezt követően még 2022. szeptember 20-i beadványban is pontosan levezette, hogy a felperes milyen időszakra milyen összegű munkabért kereshetett volna meg, ebben szerepelt a felperes által külön is sérelmezett 2020. szeptember 29-től november 10-ig terjedő időszak. Ugyancsak részletes nyilatkozatot tartalmazott a kárenyhítés körében az alperes 2022. október 12-i beadványa, melyben meghatározásra került, hogy melyik Városi önkormányzati óvodában mikortól tudták volna a felperest alkalmazni határozatlan, illetve határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyban. A megelőző időszakra pedig az alperes előadta, hogy a közigállás felületen voltak óvodapedagógusi álláshelyek, ám azok a lejáratukkal törlésre kerültek (9-M-70.256/2021/26. számú jegyzőkönyv 3. oldal). Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes a kárenyhítési kötelezettség tekintetében részletes nyilatkozatokat terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 342.§ szerint (1) bekezdése járt el, érdemi döntése nem terjedt túl a kereseti kérelmen és az ellenkérelmen.

[31] A fellebbezés tárgya az volt, hogy a felperes milyen időben, milyen földrajzi területen és milyen munkakörben, milyen jogviszony létesítésével volt köteles teljesíteni kárenyhítési kötelezettségét annak figyelembevételével is, hogy a munkaügyi perben a

jogviszonya helyreállítás iránti kérelemmel élt. Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság az irányadó bírói gyakorlatra, mely szerint a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségét akkor teljesíti, ha minden tőle elvárhatót megtett a kár csökkentése érdekében. Nem szegi meg kárenyhítési kötelezettségét, ha bizonyítottan aktívan állást keres, hirdetésekre válaszol, állásinterjún vesz részt. A munkavállalót terhelő kárenyhítési kötelezettség megítélésakor az adott munkavállaló körülményeit is figyelembe kell venni, így életkorát, egészségi állapotát, családi és lakóhelyi körülményeit (Kúria Mfv. 10.036/2019/7.).

[32] A másodfokú bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a munkavállalót a munkaviszony helyreállítása iránti kérelem esetén is terheli a kárenyhítési kötelezettség. Az Mt. 83. § (4) bekezdése szerint az elmaradt munkabér és egyéb járandóság összegének számításánál le kell vonni, amit a munkavállaló megkeresett vagy az adott helyzetben elvárhatóan megkereshetett volna. Ez azt jelenti, hogy abban az esetben is, hogy ha a felperes a jogviszony megszüntetés iránti perben helyreállítás iránti kérelmet terjeszt elő, köteles az Mt. 6.§ (1) bekezdése szerinti, az adott helyzetben általában elvárható módon aktívan állást keresni és megfelelő állás esetén elhelyezkedni. Önmagában a jogviszony helyreállítás iránti kérelem ezen kötelezettségeket nem függeszti fel és ezen kötelezettség alól nem is mentesít. A felperes egyébiránt a helyreállítás iránti munkaügyi perétől függetlenül két alkalommal is határozott idejű munkaviszonyt tudott létesíteni, ez is azt igazolja, hogy ilyen esetben is van mód és lehetőség az elhelyezkedésre.

[33] Megalapozatlanul hivatkozott arra a felperes fellebbezésében, hogy 2020. szeptember 29. és november 10. között a felperes, amikor a felperes álláskeresőként sem regisztráltatta magát, de saját bevallása szerint állást sem keresett, eleget tett volna a kárenyhítési kötelezettségnek. A felperes e tekintetben egyrészt a munkaviszony megszűnésekor kiállítandó igazolások késedelmes megküldésére, másodsorban a bírói gyakorlatra hivatkozott, mint olyanra, ami egy hónap időtartamot akceptál.

[34] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az alperes már az elsőfokú eljárás során a 2021. március 29-i ellenkérelméhez csatolta a 2020. szeptember 28-i átadás-átvételi jegyzőkönyvet, mely szerint a felperes részére átadásra került a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésével összefüggésben kiállítandó igazolólapok és igazolások, melyek tételes felsorolását is tartalmazza az okirat. Az igazolások késedelmes kiadását a felperes a perfelvétel lezárását követően, késedelmesen, a 9.M.70.454/2022/22. számú jegyzőkönyvben vitatta, amikor úgy nyilatkozott, hogy „az, hogy a felperes mikor kapta meg az igazolásokat a jogviszonyáról, az kérdéses”. Ezen tárgyalási jegyzőkönyvben az alperes megerősítette, hogy a felperes részére szeptember 28-án átadtak mindent, ami a jogviszony megszüntetéséhez kapcsolódott, minden szükséges igazolást és rögzítésre is került, hogy mi az, ami átadásra került. A felperesi képviselő erre úgy nyilatkozott, hogy „életszerűtlennek tartjuk, hogy a végleges elszámoló lap került volna átadásra a felperes részére”. Arra nézve azonban, hogy a felperes az igazolásokat mikor kapta meg, nem tett egyértelmű nyilatkozatot. A 2020. szeptember 28-i átadás-átvételi jegyzőkönyvön a felperes aláírásával igazolta, hogy átvette a jogviszony megszűnésekor kiállítandó igazolásokat. A felperes az aláírás valóságát nem vitatta. A Pp. 320.§ (5) bekezdése szerint olyan tényre vonatkozóan, amely okirattal bizonyítható, a bíróság az egyéb bizonyítást mellőzheti. Mindezek alapján a felperes késedelmesen és alaptalanul hivatkozott a jogviszony megszűnésekor kiállítandó igazolások

hiányára. Az iratok egyébiránt sem szükségesek az aktív álláskeresőkhöz, legfeljebb az elhelyezkedéshez, továbbá az álláskeresői járadék iránti kérelem is előterjeszthető, és hiánypótlási felhívás alapján utólagosan is van mód az igazolások csatolására.

[35] A felperes által előadott, a bírói gyakorlat által elfogadott egy hónapos „türelmi idő” kapcsán a másodfokú bíróság az alábbiakat rögzíti: a felperes munkaviszonyának megszüntetésére azonnali hatályú felmondással került sor. A munkaviszony egzisztenciális jogviszony, amely a munkavállaló és családja megélhetését szolgálja. A felperes fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat egy hónap türelmi idő elfogadott volna az álláskeresőként való nyilvántartásba vétel és az álláskeresői aktivitások megkezdésére. A bírói gyakorlat ilyen egy hónapos türelmi időt nem határozott meg, mindig az eset összes körülményétől függően kell döntenie abban, hogy a felperes megfelelő időben és módon eleget tett-e az álláskeresői kötelezettségének, úgy járt-e el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A felperes e körben az elsőfokú eljárásban olyan körülményekre hivatkozott, melyek nem támasztják alá a felróhatóság hiányát. A felperes a 9.M.70.454/2022/22. számú jegyzőkönyvben elmondta, hogy a jogviszony megszüntetését követően volt azért egy olyan időszak, hogy 17 év után kap meg az ember egy ilyen papírt, ezt fel kell dolgozni, illetve ez számára nem volt átlátható és egyértelmű, hogy mi van ezekben az igazolásokban, ezért szakember segítségét vette igénybe. Hivatkozott arra is, hogy volt egy egyeztetés az önkormányzattal a kereset beadása előtt. A felperes által előadottak nem értelmezhetők úgy, hogy a felperesnek ebben az időszakban nem volt kárenyhítési kötelezettsége. Figyelemmel arra, hogy a felperes munkaviszonya a felmondás napján megszűnt, a felperes a munkaviszony megszüntetést követő naptól kért elmaradt munkabért, ezért ettől az időponttól terhelte az Mt. 83. § (4) bekezdése folytán a kárenyhítési kötelezettség. Ezt a bírói gyakorlat is megerősíti (Mfv.II.10.093/2021/4.).

[36] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes arra is, hogy önmagában az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel igazolta volna az aktív álláskeresői teljesítését, a kárenyhítési kötelezettségnek megfelelő magatartást. A felperes a 9.M.70.454/2022/22. számú jegyzőkönyvben elmondta, nincs olyan szolgáltatása a kormányhivatalnak, hogy kiközvetítik a munkavállalókat, mindenkinek saját maga kell munkáltatót keresnie. A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) az álláskeresői járadék jogszabályi feltételeként szabályozza, hogy az álláskereső munkát akarjon vállalni és ennek érdekében önálló álláskeresőt folytasson. Az Flt. 25.§-hoz fűzött előterjesztői indoklás is hangsúlyozza „az álláskeresőt terhelő intenzív munkakeresés kiemelt szerepét”.

[37] A felperes a per tartama alatt ugyan két rövid, részmunkaidős jogviszonyt létesített alacsonyabb bérezéssel, de az alperes végig állította, hogy a felperes óvodapedagógusként el tudott volna helyezkedni teljes munkaidős jogviszonyban. A felperes képzettsége, végzettsége óvodapedagógus volt, 2006-tól óvodapedagógusnak dolgozott, ilyen munkakörbe kérte a visszahelyezését is, maga is jelentkezett óvodapedagógus állásokra, ezért helytálló az az alperesi hivatkozás, hogy önmagában a felperes a részmunkaidős jogviszonyokkal nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségnek, ha teljes munkaidős óvodapedagógusként is elhelyezkedhetett volna.

[38] Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a Pp. 279.§ (1) bekezdése szerint eljárva, hogy a felperes magatartása és nyilatkozatai végig ellentmondásosak voltak a perben. A felperes 2021. július 8-i 16. számú beadványában úgy nyilatkozott, hogy „a felperesnek mindeddig konkrét állásajánlata nem érkezett, hiszen a munkajogi problémái nem oldódtak meg. Mivel a felperes a közalkalmazotti jogviszony helyreállítását kéri, így értelemszerűen – éppen az alperes által hivatkozott Mt. 6. § (4) bekezdése alapján – minden egyes állásinterjún ezt kénytelen elmondani, azaz, ha a jogviszonya helyreállításra kerül, akkor visszamegy az alpereshez munkát végezni. Ez egy bizonytalansági tényező, amit életszerű okokból eddig egyetlen egy munkáltató sem vállalt be”. Előadta továbbá, hogy „a felperesnek a jogviszonya helyreállításán kívül egyéb lehetősége nincs Város1-n a munkakörében elhelyezkedni, hiszen ehhez az alperesen, illetve a fenntartóján keresztül vezet egyedüli út. Tehát a felperes kényszerből próbált meg Város2 ideiglenesen elhelyezkedni arra az időre, amíg a jogviszonya helyreállításra nem kerül”. A felperes a 9.M.70.256/2021/17. számú jegyzőkönyvben személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy „akikkel beszéltem, 100%-ban ha eleget teszek a tájékoztatási kötelezettségemnek és tájékoztatom arról, hogy folyamatban van ez a helyzet, illetve rendkívüli helyzetben vagyok, nekem kell magyarázkodni azzal kapcsolatban is, hogy saját hibámon kívül kerültem ebbe a helyzetbe, de így, ilyen feltételekkel nem lehet arra számítani, hogy két hétre vagy milyen időszakra tudok elhelyezkedni, hiszen itt kis lelkekről van szó, nem tudni, hogy szokom meg, illetve hogy ha visszahelyezésre sor kerül, akkor én mondok fel, vagy milyen idő van arra, hogy felmondjak. Olyan visszajelzés érkezett, hogy ha rendeződött a helyzet, akkor várnak, hiszen azon a pályán nagy munkaerőhiány van”. Elmondta továbbá, hogy „Város2 keresek állást és álláspontom szerint, amennyire tudtam, eleget tettem kárenyhítési kötelezettségemnek”. Az alperes arra hivatkozott, hogy Város1 városában – ahol a felperes intézménye működik – hat nem önkormányzati fenntartású óvoda működik, ahol a felperes elhelyezkedhetett volna jogviszonyának megszüntetését követően. A felperes a 9.M.70256/2021/26. számú jegyzőkönyvben is úgy nyilatkozott, hogy az önkormányzati fenntartású intézménybe intézménybe értelemszerűen nem jelentkezett, egyházi intézménybe pedig arra figyelemmel nem, hogy vallásos. Ezt követően az alperes arra hivatkozott, hogy Város1 5-10 km-es körzetében is vannak önkormányzati fenntartású óvodák, ahová a felperes el tudott volna helyezkedni, Város3, település1, község1 pl. ahova felperes el tudott volna menni. Az önkormányzati fenntartású intézményekben állandó hiány az óvodapedagógus, Város1-n is több önkormányzatú fenntartású intézményben is el tudott volna helyezkedni a felperes. A felperes erre a következőképpen nyilatkozott: „ezek, amiket az alperes felsorolt, ezek messzebb vannak mint 5 km. Mi pontosan azért költözünk az óvoda közelébe, mert bizonyos okok miatt nem vezethetek és napi 20 km-t kellett korábban utaznom, ezért nem tudok olyan helyre jelentkezni, vagy nem fogok olyan helyre jelentkezni, ami 20 km-re van”. Az alperes ezen személyes meghallgatásra a 27. számú 2021. október 25-i beadványban úgy nyilatkozott, hogy ezen felperesi előadás nem fogadható el, Város1-n belül az alperesi óvodák közötti távolság is meghaladja az 5 km-t és az alperesi intézményben történő elhelyezkedését megelőzően a felperes egy Város1-től 10 km-re található óvodában állt alkalmazásban, csak 2019. augusztus 9-én költözött a jelenlegi lakcímére Város1-n.

[39] Az, hogy milyen földrajzi területen kellett volna a felperesnek állást keresnie, vitatott volt a perben. A felperes lakcímét igazoló hatósági igazolvánnyal igazolta, hogy a Város1i lakóhelye mellett 2020. október 9-től Város2 a kerületben létesített tartózkodási

helyet, majd 2020. december 18-tól ez a Város2 cím lett a lakóhelye. A későbbi bizonyítási eljárásban előadta azt is, hogy 2022. januárjától visszaköltözött Város1-ra. Igazolt volt az is, hogy a felperes családja Város1-n élt és a felperes találkozott családtagjaival. Nem elhanyagolható körülmény, melynek az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított kiemelkedő jelentőséget, hogy a felperes Város1 munkavégzési hellyel kérte a jogviszonya helyreállítását. Összességében az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte, hogy a felperes a munkaviszony megszüntetést megelőzően Város1-n élt és dolgozott, ugyancsak Város1-ra kérte a munkaviszony helyreállítását, Város1-n élt a családja, még a per fennállása alatt visszaköltözött oda és ott részmunkaidős munkaviszonyt létesített. Ezért a másodfokú bíróság szerint a felperesnek Város1-n és Város2 egyaránt volt álláskeresői kötelezettsége. A felperes maga nyilatkozott úgy, hogy Város1-n sem önkormányzati, sem magánóvodában nem keresett állást, állítása szerint azért, mert az önkormányzati fenntartású intézményekben az alperes fenntartóján keresztül vezetett volna az út, egyéb intézmények pedig túl messze voltak, 20 km-nél többet nem utazik. A felperes felhívott érvei nem elfogadhatóak, a közlekedési távolság nem volt olyan mértékű, ami miatt a felperestől nem lett volna elvárható az adott területen elhelyezkedés, és a fenntartó személye is irreleváns.

[40] Az alperes továbbá álláshirdetésekkkel, a Város1-i intézményvezetőktől származó írásbeli nyilatkozatokkal, valamint tanúvallomásokkal igazolta, hogy a felperest a Város1-i óvodákban óvodapedagógusként alkalmazták volna. Az intézményvezetők írásban is megerősítették és a tanúvallomásuk során is elmondták, hogy a munkaügyi pertől függetlenül tudták volna alkalmazni a felperest. Tanú8 intézményvezető tanúvallomásában elmondta, hogy 2021. szeptember 1-től határozatlan idejű óvoda pedagógus munkakörben tudta volna alkalmazni a felperest, nem lett volna kizáró feltétel, hogy munkaügyi pere van folyamatban, mert az elbeszélgetés után meg tudtak volna állapodni akár határozott vagy határozatlan idejű jogviszonyban. Tanú9 intézményvezető is elmondta tanúvallomásában, hogy volt üres álláshely, mely határozatlan idejű volt 2021. március 1-jei kezdéssel. Folyamatosan hirdették az állásokat, a Kjt.-nek megfelelően történt a bérezés. A munkaügyi per nem kizáró ok, három hónapos próbaidő áll rendelkezésre a munkaviszony megszüntetésére.

[41] Mindezek alapján megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek Város1-n lett volna lehetősége elhelyezkedni óvodapedagógus munkakörben, a kárenyhítési kötelezettségnek azonban nem tett eleget.

[42] Emellett bizonyított, hogy a felperesnek Város2 is lett volna lehetősége elhelyezkedni óvodapedagógusként. A felperes magatartásából kitűnt, hogy nem állt fenn valós szándéka az elhelyezkedésre és a jogviszony létesítésére. Maga adta elő, hogy valamennyi pályázat esetében tájékoztatta a jövőendő munkáltatót arról, hogy helyreállítási pere van folyamatban. A felperes elsőként 2020. december 14-én adott be álláspályázatot Város2 óvónői állásra. A becsatolt iratokból kitűnik, hogy a felperes több esetben hívták fel személyes megbeszélésre, melyekre a felperes csak jelentős késéssel vagy egyáltalán nem válaszolt, a személyes beszélgetés és a további tárgyalások az ő magatartása miatt maradt el. (így pl. a intézmény4 kapcsán keletkezett levél, melyben a felperest 2020. december 14-én személyes beszélgetésre várták, december 17-én 9 vagy 11 órakor, illetve december 21-én 14 órakor, tanú7 tanúvallomása.). A felperes a személyes elbeszélgetés elmaradására személyes meghallgatása során nem tudott elfogadható magyarázatot adni (9.M.70454/2022/22. számú

jegyzőkönyv 4. oldal) A becsatolt levelezésből kitűnt, hogy több óvodai intézmény is kifejezte, hogy szeretné foglalkoztatni a felperest, a foglalkoztatásra végül a felperes személyében rejlő ok, de leginkább a felperes magatartása miatt maradt el. A felperes 2021. február 12-én jelentkezett állásra a intézmény5ban. A válaszból kiderült, hogy a következőkkel utasították el „Telefonon történt egyeztetésünk alapján szeretném Önnek jelezni, hogy amennyiben a munkaügyi nehézségei megoldódnak, akkor szívesen várjuk a intézmény5ba. Esetlegesen szeretettel várnám egy személyes találkozóra”. A intézmény4 e-mailt írt a felperes részére, melyben rögzítették: „A jelentkezését nagyon köszönjük, de a beszélgetésünk alapján a visszahelyezését kéri és a helyzete jogilag bizonytalan, ezért megvárnánk, hogy hogyan alakulnak az események és később esetleg visszatérünk a pályázatra”. Becsatolásra került tanú7 intézményvezető és a felperes közötti levelezés. A 2020. december 14-i e-mailben az intézményvezető megadta telefonos elérhetőségét és kérte a felperest, hogy e-mailben vagy telefonon jelentkezzen a személyes egyeztetés végett. A felperes ennek a felhívásnak nem tett eleget. Az intézményvezető az igazmondási kötelezettségre való figyelmeztetés mellett tanúként is megerősítette, hogy a felperes 2020. december 14-én jelentkezett a intézmény1ba határozatlan idejű óvoda pedagógus álláshirdetésre. Még aznap megírta neki, hogy személyes találkozót szeretne a felperestől kérni, erre azonban a felperes nem jelentkezett, hanem ezután valamikor 2021. február elején telefonált és elmondta, hogy munkaügyi pere van folyamatban, ahol visszahelyezését kéri előző munkakörébe. Elmondta azt is, hogy jelenleg Város1-n él, nem tervez Város2 költözni. Az intézményvezető tanúvallomásában elmondta, hogy amikor végül februárban megkereste, tájékoztatta a felperest, hogy szeretné felvenni, ám a felperes elmondta, hogy a jogviszonya jogellenesen megszüntetésre került és per van folyamatban, melyben visszahelyezését kérte, és hogy Város1-n lakik, nem áll szándékában felköltözni, de ha véget ért a per és nem kerül visszahelyezésre, akkor elképzelhető, hogy felköltözik. Ő ekkor azt mondta, hogy Város1-ről nem lehet napi szinten bejárni és hogy tudja nagyjából milyen hosszú egy per és addig nem tudnak várni. Tehát nem valós, hogy kizárólag amiatt nem tudott a felperes munkaviszonyt, illetve közalkalmazotti jogviszonyt létesíteni, mert tájékoztatta a munkáltatókat a visszahelyezés iránti perről, hanem a konkrét esetben, 2021. februárjában a Város1i lakhatás miatt nem jöhetett létre a munkaviszony.

[43] A tanúvallomás tartalmát és annak elfogadását alaptalanul sérelmezte a felperes fellebbezésében. A tanú vallomását az igazmondási kötelezettségre figyelmeztetés mellett tette meg, nyilatkozatának valóságtartalma tekintetében nem merült fel kétség, azt önmagában a felperes előadása nem cáfolja. A tanú vallomása összhangban van a becsatolt okirati bizonyítékokkal, az e-mail levelezésekkel, melyek ugyancsak alátámasztják, hogy a felperes a Város1i lakóhelyére hivatkozással nem létesített munkaviszonyt, de azt igazolja a felperes per során tanúsított ellentmondásos magatartása is.

[44] Mindez igazolja, hogy a felperes mér 2020. év végén el tudott volna helyezkedni Város2 óvodában a közalkalmazotti bértábla szerint, tehát a kárenyhítési kötelezettségét és az adott helyzetben általában elvárható magatartás követelményét megsértette.

[45] Habár a felperes csatolt Város2 óvodapedagógus állásokra történő jelentkezéseket, de ezekkel a másodfokú bíróság szerint is mindösszesen csak formálisan tett eleget a kárenyhítési kötelezettségnek, ténylegesen nem állt szándékában az elhelyezkedés.

Ezt igazolja, hogy csak Város2 keresett állást, majd a személyes elbeszélgetésekre való felhívásokra - a munkáltatók kifejezett foglalkoztatási szándéka ellenére - nem, vagy csak rendkívül késedelmesen reagált. Valamennyi munkáltatót tájékoztatta a folyamatban lévő munkaügyi peréről és arról, hogy a jogviszonya helyreállítását kéri, jogi helyzete bizonytalan, e vonatkozásban elzárkózó magatartást tanúsított, munkajogi alternatívát nem keresett és egy esetben bizonyosan azt is közölte a jövőbeli munkáltatóval, hogy Város1-n él, mely gyakorlatilag kizárja a Város2 munkavégzést az óvodapedagógusi munkakörben.

[46] A felperes megsértette a kárenyhítési kötelezettséget azáltal, hogy nem a képzettségének, végzettségének, szakmai tapasztalatának megfelelő, korábbi és helyreállítani kért munkakörében keresett állást. A korábbi és új munkavégzési helyén, ahol a családja is élt, egyáltalán nem keresett állást, álláskeresési lépései pedig csak formálisak voltak, a felperesnek valós szándéka, akarata az elhelyezkedésre nem volt, arra várt, hogy a munkaviszonyát a munkaügyi perben helyreállítsák.

[47] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Pp. 279.§ (1) bekezdése szerint eljárva, a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján helyesen állapította meg, hogy az alperes eleget tett a rá háruló bizonyítási érdeknek és ítéleti bizonyossággal alátámasztotta, hogy a felperes a követelt összegű elmaradt illetményt megkereshette volna, ha kárenyhítési kötelezettségének eleget tesz és óvodapedagógus álláshelyet létesít.

[48] Alapos azonban a felperes fellebbezése a perköltség tekintetében. A felperes keresete egyszerre tartalmazott valódi és látszólagos tárgyi keresethalmazatot, mivel abban előterjesztésre került elsődleges és másodlagos kereseti kérelem, mely a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményei (helyreállítás és elmarat illetmény, cafeteria) és a szabadságmegváltás/kiadás tekintetében keresethalmazatot tartalmazott. A Pp. 21.§ (5) bekezdése szerint ha egy vagy több fél a perben több követelést, illetve jogot érvényesít, a pertárgyérték számítása során ezek értékét össze kell adni. Látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén a per tárgyának az értéke a legnagyobb értékű követelés vagy jog értékével egyezik meg. Ezért a pertárgy értéke a Pp. 512.§ (1) bekezdése szerint az egyévi távolléti díj (291.407 x12) és a szabadságmegváltás összege (341.525- forint). A felperes hivatkozásával szemben az Itv-ben foglaltak csak az illeték megállapítása tekintetében irányadóak, az ügyvédi költség, mint perköltség számításának szabályait a Pp. és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szabályozza. Helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy a felperes a jogellenes munkaviszony megszüntetés körében is valódi tárgyi keresethalmazatot terjesztett elő a Pp. 512.§ (1) bekezdés szerinti pertárgyértéktől függetlenül: elsődleges kereseti követelése körében kérte a jogviszony helyreállítását és az elmaradt illetmény, cafeteria megítélését. A felperes elsődleges keresete a helyreállítás és az elmaradt cafeteria vonatkozásában teljes egészében, míg az elmaradt illetményre vonatkozó részében csak kismértékben volt alapos. Alapos volt továbbá a szabadság kiadása iránti kérelme. Ezért megalapozottan hivatkozott a felperes fellebbezésében a perköltség 50-50%-ban történő viselésére, figyelemmel a Pp. 83. § (2) bekezdésére.

[49] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Záró rész

[50] A felperes fellebbezése nagyobb részt megalapozatlan volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperest, melynek összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdésén alapul.

[51] A másodfokú bíróság az Itv. 51.§ (1) bekezdése alapján mellőzte a fellebbezési illeték tekintetében történő határozathozatalt.

[52] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2023. március 16.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

dr. Bicskei Ildikó s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró